

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

DUMNEZEU ESTE LUMINĂ

În pericopa evanghelică de la Ioan, cap. 1, 18 s.u. care s-a citit a doua zi de Paști, la Sfânta Liturghie, se afirmă că „pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată”, ceea ce duce la concluzia firească a incognoscibilității lui Dumnezeu. De aici și apofatismul limbajului teologic, adică a modalității de a afirma mai degrabă ceea ce nu este Dumnezeu, în ființa Sa, decât ceea ce este sau ar putea să fie. Propozițiile negative despre Dumnezeu sînt cele mai adecvate pentru a exprima profunzimea misterului de nepătruns al existenței în Sine a lui Dumnezeu.

Cu toate acestea, în chip paradoxal, omul se înfățișează ca o ființă cunoscătoare a tainelor dumnezeiești și, în mod expres, a Creatorului său, fapt adevărat și prin cîntarea de la utrenie: „Dumnezeu este Domnul și s-a arătat nouă...”. Avem redată aici nu o simplă exprimare metaforică ci o afirmare categorică a unui fapt istoric incontestabil. Dumnezeu s-a arătat, într-adevăr, în multe rînduri și în multe chipuri oamenilor.

Este interesant de reținut că în majoritatea cazurilor de teofanii consemnate în Sfînta Scriptură, Dumnezeu s-a arătat înconjurat de un nimf de lumină, sau îmbrăcat în lumină ca și cu o halnă, cum spune psalmistul (Ps. 103, 2), uneori manifestându-se chiar ca un foc sau o lumină strălucitoare.

Ne aducem aminte astfel de teofania din pustii Sinai, unde Moise, evreul pribeg, care păștea turmele soarelui său Ietro din Madian, a văzut din depărtare un rug ce nu se mistuie, adică un vrej de mure care ardea cu flacără strălucitoare, fără ca planta să piară. Mirat de acest fenomen, viitorul conducător al poporului evreu s-a apropiat și a auzit un glas care îl poruncește să-și lepede încălțămintea deoarece locul pe care îl călca era sfînt.

Tot în deșertul Sinai și în vremea marelui legiutor al evreilor, s-a întimplat o altă teofanie, care s-a repetat constant pe tot parcursul călătoriei evreilor spre Tara făgăduită, după ieșirea lor din Egipt. Din cartea Ieșirii aflăm că în pribegia sa, poporul ales era condus ziua de un nor luminos, iar noaptea de un stîlp de foc. Cînd Israel făcea un popas, instalînd cortul sfînt, deasupra acestuia cobora norul luminos. Evreii numeau această lumină călăuzitoare „sekina”, adică slava dumnezeiască, convingîndu-se că ceea ce văd ei este de fapt numai semnul prezenței Ființei dumnezeiești, care Ființă rămîne de-a pururi ascunsă privirilor omenești. În Sinea Sa, Dumnezeu este lumină de o strălucire înfinită, iar vederea acestei lumini, adică a Esenței sau Ființei dumnezeiești este imposibilă pentru om. Acesta poate percepe numai slava dumnezeiască sau nimbul de lumină care-L înconjoară pe Dumnezeu. O întimplare este revelatoare în această privință. Ni se relatează că Moise, pe cînd se afla la începutul misiunii sale, copleșit de povara răspunderii ce o avea, date fiind condițiile cu totul vitrege din deșert (lipsa de apă și de hrană) a cerut ca Dumnezeu să-i vină în ajutor și pentru ca el și tot poporul să fie încredințat de lucrul acesta, Dumnezeu să-i arate fața Sa. Răspunsul a fost afirmativ, Domnul spunîndu-i lui Moise că îi va trece pe dinainte toată slava Sa (sekina) și va rosti numele Său de Iahve, nume pe care îl l-a dezvăluit anterior, dar adaugă: „Fața Mea însă nu vei vedea s-o vezi că nu poate vedea omul fața Mea și să trăiască” (Ies. 33, 19-20). Minunea arătării Domnului s-a petrecut aievea, dar în condițiile arătate mai sus, precum rezultă în continuare din același text: „Și iarăși a zis Domnul către Moise: „Iată aici la Mine un loc: șezi pe stîncă aceasta; cînd va trece slava Mea, te voi ascunde în scobitura stîncii și voi pune mîna Mea peste tine, pînă vei trece; iar cînd voi ridica mîna Mea, tu vei vedea spatele Meu, iar fața Mea nu o vei vedea” (Ies. 33, 20-23).

Ceea ce percepe omul, prin urmare în legătură cu Dumnezeu este „spatele” sau cea aureolă care-L înconjoară. Fața lui Dumnezeu, adică esența sau natura dumnezeiască înfinită nu poate fi percepută de către om.

Unele observații asupra cărții „Credința adevărată” a lui Iosif Ton

„Adevărate sînt acestea?” (Fapte 7, 1)

Nouă, oamenilor, ne plac titlurile mai măgulitoare, care ni se adresează personal, denumirile confesiunii din care facem parte, și din aceeași plînată de sine dăm și titluri oarecum senzaționale unor cărți pe care le edităm, fără să cugetăm într-un adînc de smerenie dacă aceste titluri acoperă în chip autentic și faptic realitatea cuprinsului cărții.

Așa socotim că este și titlul cărții „Credința adevărată”, scrisă de Iosif Ton.

După citirea cărții cu titlul de mai sus, te întrebî: oare care e credința cea adevărată? Cea prezentată de autor, cea a lui Cornilescu, cea a lui Tudor Popescu, sau a lui Iosif Trifa? Căci nici unul dintre aceștia nu împărtășește credința celuilalt, sau, altfel spus, nu mărturisesc aceeași credință.

Autorul laudă mult pe cei care au descoperit Sfînta Scriptură. Oare Sfînta Scriptură e de azi sau de ieri? Oare ea n-a fost hrana sufletescă a atîtor oameni și popoare? Oare în limba noastră românească primele traduceri nu au fost pericope din Sf. Scriptură, și apoi Noul Testament de la Bălgrad și Biblia de la București? Sau cine a păstrat Sfînta Cartă pînă la apariția cultelor neoprotetaste și a ocroții-o de scrierile apocrifice, dacă nu Biserica?

Și azi milioane de oameni citesc această sfîntă carte și nu pot să nu te întrebî cum se poate ca desîși toți citesc aceeași Carte, totuși nu împărtășesc toți aceeași credință? Numărul cultelor religioase bazate pe aceeași Scriptură a trecut de mult de 6.000 și nici chiar O.N.U. nu mai are, din cauza numărului lor, o evidență clară a acestor divizări, apărute mai ales în vremea din urmă, după traducerea Sfîntei Scripturi în limbile popoarelor.

Cum se explică acest fapt? După judecata sănătoasă, ar trebui ca toți cei care se bazează pe aceeași carte să aibă aceeași credință adevărată, exceptînd, firește, în cazul de față, Biserica ortodoxă și cea romano-catolică, care, pe lângă Sfînta Scriptură acceptă și Sfînta Tradiție.

O paranteză. Prima Evanghelie s-a scris la anul 44, deci la 11 ani după înălțarea Domnului. Deci între anii 33-44 s-a propovăduit fără textul scris al Noului Testament, ceea ce înseamnă că mai întîi a fost Sfînta Tradiție și apoi s-a fixat în scris Testamentul cel Nou. Înțelegem din aceasta că Sf. Scriptură și Sf. Tradiție au aceeași valoare și însemnătate pentru credința noastră. În același timp, Sf. Tradiție ne este ajutoare a interpretării autentice a textelor Sfîntei Scripturi, după tălmăcirile date de Sf. Părinți.

Unde este atunci cauza acestor împărțiri? Nici într-un caz în Sf. Scriptură, al cărei cuvînt este inspirat de Dumnezeu, precum spune Sf. Ap. Pavel: „Toată Scriptura este însoțită de Dumnezeu” (II Tim. 3, 16).

Cauza se cade a o căuta în lumea gîndurilor și simțimintelor persoanei umane, care modifică textul sfînt intrat în această împărțire de gînduri și simțiri uneori atît de străine de realitatea Adevărului. Așa s-a ajuns la „cite capete, atîtea păreri”. Vai nouă!

De reținut și faptul că pe baza acestor interpretări greșite a textelor Sf. Scripturi s-a ajuns uneori la adevărate războaie și nenumerate vărsări de sînge, mai ales în urma Reformei lui Martin Luther (vezi cartea lui Georges Blond, Furiosii Domnului).

Cum ne explicăm aceasta? Este datorită faptului că Sf. Scriptură e cea mai grea carte din lume, fiind o carte inspirată de Dumnezeu, iar noi interpretăm fiecare după patimile noastre.

Ce bine ar fi dacă pretenția de a interpreta ar fi mai mică decît dorul de a ne îndrepta duhovnicește! Sf. Apostol Iacov zice: „Nu vă faceți voi mulți învățători, frații mei, știind că noi mai mare osîndă vom lua” (Iacov 3, 1). Iar Sf. Ap. Petru de asemenea: „Precum v-a scris și iubitul nostru frate Pavel după înțelepciunea dată lui, cum vorbește despre acestea în toate epistolele sale, unde sînt unele lucruri cu anevoie de înțeles, pe care cei neștiutori și neînțărîți le

răstălmăcesc, ca și pe celelalte Scripturi, spre a lor pierzare (II Petru 3, 15-17 s.u.).

Deci cine o interpretează mai adevărat? Răspundem: Cei ce se apropie prin viața lor moral-duhovnicească de viața moral-duhovnicească a celor ce au scris-o, inspirăți fiind de Duhul Sfînt adică Sfîntii Părinți.

Spre exemplu, Sf. Ioan Gură de Aur citea de trei ori pe săptămîni Noul Testament, afară de Apocalipsă. Te uimește abundența scripturistică a acestor texte. Or, dacă noi nu cunoaștem modalitatea lor de interpretare, bazată pe o adîncă trăire, avem convingerea fermă că ne instrăinăm de tîlcuirea și propovăduirea adevărată a Sf. Scripturi și a credinței dreptmăritoare. Cine a practicat ca el învățăturile Sfîntei Scripturi, mari postori, mari rugători, neîntrecuți miluitori, mari făcători de minuni, de la Sf. Arhidiacon Ștefan și pînă la Sf. Ioan Iacob din zilele noastre, al cărui trup neputrezit îl poate vedea oricine merge la Ierusalim, fiind îmbrăcat cu veșmintele cu care a fost înmormîntat acum vrea 30 de ani? Cum se poate compara orice predicator, — cu un Sf. Părinte al Bisericii în ceea ce privește viața morală și înțelegerea textului Sfîntei Scripturi?

Socotim că dacă am accepta exegezele scripturistice ale Sf. Părinți, nu ar mai fi atîtea interpretări eronate și despărțiri confesionale.

Cîteva citate ne sînt edificatoare despre felul cum aceștia înțelegeau auzirea la o interpretare autentică. „Să căutăm cele aflătoare în Scripturi, zice Petru Damaschinul, cu ostenală și smerenie și cu sfatul celor încercați, căutînd să le aflăm mai degrabă cu fapta decît cu cuvîntul” (Filocalia, vol. V, p. 168). Sf. Ioan Gură de Aur, ori de cîte ori se pregătea să citească Biblia, se ruga: „Doamne Iisus Hristoase, deschide-mi ochii inimii mele ca să înțeleg și să plăcinesc voia Ta” (după Evdochimov,

(Continuare în pag. a 2-a)

Pe cînd o mănăstire românească la Sfîntul Munte Athos?

Din cele douăzeci de mănăstiri athonite, trei aparțin negrecilor, și anume: Sfîntul Pantelimon, Rușilor, Hilandarul, Sirbilor, și Zograful Bulgarilor. Recent, Biserica Ortodoxă Georgiană își exprima dorința de-a reintra în posesia mănăstirii Ivir de la Athos. Și, într-adevăr, mănăstirea Ivir a fost proprietatea Georgianilor sau Ivirilor la Athos timp îndelungat.

Românii, deși au ajutorat Athosul cu mănăstirile sale mai mult decît toate celelalte popoare ortodoxe în timpul dominației otomane, ei n-au întemeiat, n-au cumpărat și nici n-au cerut în schimbul ajutoarelor acordate o mănăstire pentru neamul lor. Ajutorul lor era oferit dezinteresat tuturor mănăstirilor athonite, ca de altfel, întregului Orient ortodox.

În secolul al XIX-lea însă, Românii încearcă să revendice dreptul de-a avea și ei o așezare monahală proprie la Athos, asemenea celorlalte popoare ortodoxe și ca unii ce salvaseră existența însăși a mănăstirilor athonite timp de secole. Tot ce au reușit însă, și aceasta în urma unor mari străduințe, a fost doar dobîndirea unui schit românesc la Athos. Biserica schitului românesc, Prodromul, de pe Sfîntul Munte, era sfîntită în anul 1863. Cît privește schitul Prodromul, acesta a fost declarat drept comunitate românească abia la 19 iunie 1871. Cîțiva ani mai tîrziu, în 1876, Patriarhul ecumenic Ioachim III recunoștea și îl accepta stare a lucrurilor.

Mințile luminate și inimile încălzite de credința străbunilor a unora dintre Români voiau nu doar un schit românesc la Athos ci chiar o mănăstire, îndeosebi după 1878, cînd pămîntul românesc scăpase pentru totdeauna de suzeranitatea otomană și națiunea română din cele două Principate devenise liberă. Un Român, cu o astfel de minte luminată și inimă încălzită, publica în anul 1881 un articol, nesemnat, în revista „Biserica Ortodoxă Română”, (V, 1881, nr. 9, p. 623-627), în care cerea Guvernului român să întreprindă tot ce-i stătea în putință pentru ca neamul românesc să dobîndească o mănăstire la Athos. Iată, mai exact, ce scria, printre altele, în articolul său intitulat, „Schitul Român din Muntele Athos”: „...iar pe de altă parte se va putea convinge și onor. Guvernul, că ceea ce ceream de la el, — dreptul de a avea o mănăstire în Sf. Munte, — este o cerere dreaptă, pe care, decît voește, ușor va putea să o realizeze” (p. 624). Și, autorul articolului își argumenta astfel pledoaria sa, în continuarea acestuia: „Onoarea Tăriei noastre cere, ca România să aibă în Sf. Munte o mănăstire independentă ca să reprezinte acolo Biserica noastră română cu toată demnitatea cuvenită. Demnitatea noastră cere să avem și noi Românii acolo o mănăstire cel puțin cu a Bulgarilor și a Serbilor, cu locu, cu pădure, cu dreptul de reprezentanță și cu toate privilegiile, iar nu unu schitu atârnatu, cu 5 pogone de pîtră, și espusă la tôte șicanele. Sacrificiile ce au făcute de atîtea secole Românii acolo și în totu orientul, ne dau acestu dreptu. Să sperăm că guvernul nostru se va interesa de această chestiune și va face totu ce cere interesul și demnitatea țării” (p. 627).

Chiar dacă guvernul de atunci, ca și cele următoare, de altfel, n-au întreprins demersuri eficiente în vederea dobîndirii unei mănăstiri românești la Athos, glasul celui binecredincios și patriot român de la 1881 continuă să interpeleze încă suflarea românească, iar mesajul său rămîne mereu actual. Din fericire, și în timpurile noastre s-au ridicat voci ale Românilor ce-și făceau proprie cerința dobîndirii unei mănăstiri românești la Athos. Așa de exemplu, în anul 1963, Preotul Profesor Ioan G. Coman și Preotul Doctor Olimp Ciăluță cereau într-un articol, publicat în același an: „Să se atribuie deci, neapărat, și Bisericii Ortodoxe Române una dintre mănăstirile istorice, și anume una la construirea căreia au contribuit mai mult voinzilor și domnitorii români în trecut” (p. 648). Cei doi teologi de seamă exprimau cele de mai sus în articolul, intitulat, „Sărbătorirea milenului Sfîntului Munte și participarea Bisericii Ortodoxe Române la festivitățile comemorative” (1963, lun. 23-24), și publicat în revista „Biserica Ortodoxă Română” (LXXXI, 1963, nr. 7-8, p. 598-649). De notat că, ambii teologi își ridicaseră glasul pentru o mănăstire românească la Athos, la întoarcerea lor de acolo, unde participaseră în calitate de membri ai delegației Bisericii Ortodoxe Române, la festivitățile comemorative ale milenului Sfîntului Munte.

Cerința destoinicilor noștri înaintași rămîne actuală și astăzi, motiv pentru care subscriem, pe deplin, la aceasta. Și, la care, firește, subscrie orice Român ce-și iubește Biserica și neamul.

Fie, ca măcar la sărbătorirea a două mii de ani de la pătrunderea Creștinismului pe pămîntul strămoșilor — festivități ce sperăm să aibă loc la pliniere vremii —, neamul românesc și Biserica sa Ortodoxă să dispună de o mănăstire pe pămîntul Athosului cel sfînt și de rugile și nevoițele atîtor filii ai acestora de-a lungul secolelor. Amin!

Pr. Dr. Ioan Dură

MORMÎNT FĂRĂ CRUCE FILE DE JURNAL SUB TENEBRE

Ca să răsfoiesc aceste file și să dau la lumina tiparului cîteva din ele, am avut de înfruntat o luptă interioară, între trei comandamente. În primul rînd, *calitatea de jertfă*, în care m-am silit să-mi mențin umila-mi suferință de: 15 ani, 2 luni și 8 zile, în temnițele din: Sibiu și Aiud, în domiciliu obligatoriu de Bărăgan, urmat, fără întrerupere, de lagărele de muncă: Noua Calime — Constanța — și Periprava.

Înteleg prin: *calitatea de jertfă* poziția sufletescă: de a nu avea nici în gînd și nici în inimă, nici un gînd și nici un sentiment de nemulțumire, de răzburare, sau de invinuire față de Dumnezeu — „Dumnezeul meu, Dumnezeu meu, de ce m-ai lăsat? — și față de oamenii, care ț-au cauzat și ț-au produs suferința; apoi, de a nu aștepta și de a nu pretinde nici o recompensă, nici un avantaj și nici o laudă, de la nimeni. Orice gînd, sau atitudine, împotriva celor de mai sus, le-am socotit o profanare și o cădere, din poziția de jertfă a suferinței. Și aceasta cu atît mai mult acum, cînd sînt conștient, că numai Dumnezeu mi-a ajutat să-mi apăr, ca pe cel mai scump giuvaer, calitatea de jertfă a suferinței mele.

În fața acestui comandament, care cuprinde în sine și faptul, de a nu etala, de a nu expune cunoștinții publice umila-ți suferință, s-a ridicat, odată: *conștiința datoriei*, de a vorbi, în locul și despre cel mult care au „rămăs sub zidurile Troiei”, care „nu mai sînt”, dar a căror suferință a fost împletită cu a ta; în al doilea rînd: *obiectivitatea istoriei*, care impune, pe măsura unui imperativ categoric, datoria de a vorbi, de a pune în lumină concretizarea în fapt a cutărei sau cutărei ideologii.

Potrivit acestor două comandamente, *tăcerea* a început să-mi apară ca o dezertare, ca o lasitate, ca un înconștient egoism, ca o sustragere de la datorie a tuturor care, bine înțeles, au cît de puțin capacitatea și darul: *de a scrie*.

Din această perspectivă, a scrie despre suferința ta și a tuturor, nu dăunează cu nimic calității de jertfă a suferinței, dimpotrivă, o proclamă. Să scrii cu ținuta sufletescă, fără nici un interes personal, cu care au scris Sf. Evangheliști despre Crucea Domnului Hristos.

În această lumină, totuși cu multă sfială, încerc să transcriu, în cele ce urmează, o primă filă, din cele care ar mai putea urma, înfățișînd viața, sub tenebrele de mormînt, în toată autenticitatea ei.

Era 7 iulie 1948. Mă întorceam din satul Palos, jud. Brașov — satul de origine al soției mele — trecînd și prin satul meu natal, Alma jud. Sibiu. La gara Copșa Mică, unde trebuia să schimb trenul spre Sibiu, am fost așteptat și sechestrați de oamenii securității din Sibiu, care aveam să mă escorteze pînă la capătul drumului.

Conștient de situație, mă obseda în tren, pe toată distanța pînă la Sibiu, grija: cum s-o fac pe soția, care știam că mă așteaptă la gară, să-și dea seama de situație și să se depărteze de mine. N-a fost chip, în speranța, că m-ar putea scăpa, s-a ținut după mine și cei care mă escortau. Urmasa a fost, că în loc să ajungem acasă, unde ne așteptau cei trei copii ai noștri, am intrat amîndoi, puțin după miezul nopții, pe poarta casei de caznă a Securității din Sibiu.

Pe soție au introdus-o într-o cameră cu cîteva necunoscuți, de unde, a doua zi, au transferat-o la penitenciar. Ar fi ținut-o, ca și pe celelalte, fără termen, dacă nu le-ar fi spus, că era în stare binecuvîntată. Pe acest motiv au pus-o în libertate.

În ce mă privește, fără nici o întrebare din partea celor care m-au luat în primire și fără nici un răspuns la întrebările mele, m-au aruncat într-o groță întunecată. Nici scaun, nici pat, nici masă, dădea impresia, că nu avea nici pereți, pur și simplu, o mică peșteră, cu apă pe jos și cîteva scînduri, pe care să te așezi, fără să te uzi cu totul. Și nimeni altul, decît eu singur, cu gîndul, cu grija și cu spalmă pentru soția arestată și pentru copii, care ne așteptau acasă.

(Continuare în pag. a 2-a)

PROFESORUL NICOLAE LUNGU — NONAGENAR

MORMÎNT FĂRĂ CRUCE

În 2 martie 1990, profesorul și compozitorul Nicolae Lungu a împlinit venerabila vîrstă de 90 ani în aproape deplină sănătate. Dacă este adevărat ce spun muzicologii că este, întru multe daruri pe care le are, îl are și pe acela de a susține îndelunga viață a celor care o practică cu disciplina respectivă, în viața și activitatea maestrului Nicolae Lungu acest adevăr se confirmă pe deplin. Profesorul este complex muzical, persoana pedagog inegalabil, compozitor deopotrivă prolific, dirijor deosebit de exigent, teoretician muzical, Nicolae Lungu, înscris în letopisiul muzicii românești o pagină de glorie nestăruitoare, realizată cu un efort și disciplină și în final, încununată de recunoștința unanimă a tuturor celor care l-au cunoscut și iubit, în țară și peste hotare. De aceea, nu e de mirare că, dintre toți muzicienii noștri de astăzi, dinșiuri a fost de cele mai multe ori omagiat și sincer apreciat și recunoscut, la popasuri aniversare (aproape din 5 în 5 ani, începînd cu anul 1960 încoace), recunoscîndu-se meritele unice, deosebite în viața muzicală românească (laică și bisericească deopotrivă). Făurindu-și personalitatea sa artistică sub ipostazele de dascăl, compozitor, dirijor și teoretician muzical, crezul său artistic, ființa sa în întregime și-a dăruit-o muzicii corale, armonizării melodiilor populare și muzicii bisericești tradiționale. „Am iubit poporul și cîntecul lui pe care m-am străduit să îl armonizez, păstrîndu-le cu evlavie duhul lor nealterat așa cum mi-au sunat mie încă din copilăria mea”, spunea cândva maestrul Nicolae Lungu.

Petrecîndu-și copilăria într-un mediu sătesc oltenesc cu un bogat folclor, și într-o familie de agricultori cu mulți copii (9 în care muzica era la ea acasă, sufletul său a vibrat nestingherit și plin de vigoare la frumoasele melodii populare oltenesti, pe care mai tîrziu le-a cules și le-a armonizat cu o neîntreruptă măiestrie. Cine n-a auzit de „Alunelul oltenesc”, de „Cîntec de leagăn” cu ritm dublu, de „Alei codrule fîrtate” adevărată de suava și idilică cîntare „Maria nechii Marie”, ori „Hora cu strigături”, pastelul „Tîrziu în toamnă”, cele „Cinci cîntece oltenesti” armonizate pentru voce și pian, ori de „Suitele corale de cîntece haiducești” s.a. apreciate de toți muzicienii de frunte din țara noastră.

Ca elev la Seminarul Central și Facultatea de Teologie din București, Nicolae Lungu a deprins cu puțin altă, duhul slujbei ortodoxe și farmecul neîntrecut al cîntărilor bisericești psaltice pe care mai apoi, le-a și armonizat dînd Bisericii noastre o operă inegalabilă, „Liturgia psaltică pentru cor mixt” și altele ca ea, apreciate de specialiști ca deschițătoare de drumuri noi în acest domeniu armonic modal bisericesc. În orice caz, meritele deosebite agonizate de maestrul N. Lungu în domeniul armonizării muzicii psaltice strămoșești este atît de valoros încît a deschis o nouă epocă în istoria acestei vechi arte bisericești care face frumusețea cultului ortodox. Lucrările din anii mai noi tipărite de Editura Institutului Biblic sub semnătura profesorului N. Lungu și a colaboratorilor săi, dovedesc o dată mai mult activitatea extrem de bogată desfășurată în această direcție.

Participînd de la început la ansambluri corale tot mai numeroase fie ca membru activ, fie ca dirijor ori chiar ca întemeietor de Societăți corale cum a fost „România” cu care a dus faima țării și peste hotare, iar din 1948 încoace ca director artistic al Coralei Sf. Patriarhiei, prof. Nicolae Lungu s-a afirmat ca un virtuos conducător de cor, cercetează sale de muzică populară și religioasă făcîndu-se totdeauna de aprecierile cele mai elogioase. Trebuie neapărat menționat că din școala maestrului Lungu au ieșit o serie întregă de profesori de muzică, artiști de operă și compozitori, zeci de generații de studenți și preoți au în creațiile lor ceva din duhul și dragostea imprimată pentru muzică de sufletul lor profesor. Fără a exagera se poate vorbi chiar de un stil Nicolae Lungu.

colae Lungu, atît prin armonizarea cîntărilor populare și a celor psaltice modale cît și un stil Nicolae Lungu în arta dirijorală, pedagogică și interpretativă.

Pentru a înțelege mai bine complexe și bogată creației sale muzicale înseamnă aici cîteva date spre știința celor care vor veni după noi. Nicolae Lungu s-a născut la 2 martie 1900 în comuna Dobridor județul Dolj, din părinți agricultori care au avut 9 copii, el fiind al 4-lea. Școala a început-o în satul natal. În 1911 se înscrie la Seminarul Central din București pe care îl absolvă în 1920. Paralel, din 1914 pînă în 1920, termină și Școala normală de învățători din București. În 1921—27 urmează și absolvă Conservatorul de muzică din București avînd între profesori și pe renumitul D. G. Kiriac deschițătorul de drumuri și a Kirilac muzicii noastre populare. Din 1925—28 Facultatea de Teologie din București. În 1929 absolvă examenul de capacitate pentru profesori de muzică „Titu Maiorescu”, fiind clasificat întîiul pe țară.

Pe scurt activitatea didactică-pedagogică este următoarea:

- Suplinitor de muzică la Seminarul „Melchisedec Episcopul” și liceul de fete din Ismail, între 1920—1921, asta imediat după terminarea Seminarului Central din București.
- Profesor de muzică la liceul „M. Eminescu” din București, 1927—31, deci imediat după terminarea Facultății și Conservatorului.
- Profesor de muzică la liceul „A. Vlaicu” din Buc. 1931—1940 și concomitent — profesor la Seminarul Pedagogic Universitar „T. Maiorescu” — 1932—1946.

- Inspector general de muzică între anii 1941—1944.
- Profesor de muzică la Colegiul „Sf. Sava” din București, 1944—48.
- Profesor la liceul „T. Vladimirescu” din București 1948—1953.

- Conferențiar la catedra de Cîntare Bisericească și Ritual de la Institutul Teologic Universitar din București din 1948—1980.

- În acest interval de timp prof. N. Lungu și-a găsit loc și pentru alcătuirea și tipărirea unor lucrări didactice și științifice:

- Manuale de muzică pentru întregul învățămînt secundar, seminarial, normal și comercial, pentru toate cele 7 clase, în colaborare cu prof. Gr. Maglari. Toate la un loc 1012 pagini tipărite.

- Îndrumări metodice pentru predarea muzicii, cu planuri de lecții model 1936 (nepublicat).

- Manual general de muzică pentru învățămîntul teologic seminarial și școlile de cîntăreți bisericești (în manuscris).
- Gramatica Muzicii psaltice (studiu comparativ) în colaborare, 206 p.

- Cîntări liturgice omofone și Cîntări la ceteze, pe ambele notații suprapuse, în colaborare, 118 p.
- Cîntări la ceteze pe ambele semnografii, 32 p.
- Vecernierul uniformizat, pe ambele notații, 298 p. în colaborare.

- Urmări uniformizate, pe ambele notații, 575 p. în colaborare.
- Liturgia psaltică pentru 3 voci egale, litografiată, 80 p. 1956.
- Liturgia psaltică pentru 4 voci mixte, 300 p. 1957.
- Cîntările Sf. Liturghii și Podobilelor 9 glasuri pe ambele notații, 234 p. 1960.

- Cîntări la Sf. Taine și Ierurgii pe ambele notații 112 p. 1964.

Lista completă a lucrărilor muzicale pe genuri ar putea fi completată cu a) Cîntări corale bisericești; b) Cîntări corale, populare și psaltice; c) Colinde, etc.

Studiul și aplicarea de muzicologie bisericească. Am spus că profesorul N. Lungu a fost și teoretician muzical dată fiind lărgă pregătire intelectuală pe care o avea. Menționăm cîteva din aceste studii: Tehnica citivului liturgic, în Studiul Teologic 1949, nr. 3—4. Este pentru prima dată cînd se pune această latură a muzicii bisericești în literatura noastră muzical-bisericească.

- Folclorul religios muzical, în Studiul Teologic 1949 nr. 7—8.

- Cîntarea în comun a poporului în biserică, în St. T. 1951 nr. 1—2.
- Cîntarea în comun ca mijloc de înțelegere a dreptei credințe în B.O.R. 1952 nr. 11—12.
- Cîntarea de ani de la moartea lui Gavrila Muzicescu, în Mitropol. Olteniei, 1954 nr. 1—3.
- Problema transcrierii și uniformizării cîntărilor psaltice în Biserica noastră în St. T. 1956 nr. 3—4.
- Combaterea inovațiilor în recitativul liturgic, în St. T. 1957, 7—8.

- Și încă multe recenzii și monografii ale unor muzicieni bisericești ca Gh. Cucu, T. Teodorescu, Paul Constantinescu ș.a.

- Și despre profesorul Nicolae Lungu s-a scris mult pînă acum. De exemplu, în Lexiconul „Muzicienii români” din 1970 de Viorica Cosma, Nicolae Lungu este însemnat într-un articol foarte cuprinzător. N. un prof. la Timișoara fostul dirijor al Coralei Mitropoliei din Timișoara a făcut o recenzie elogioasă la cartea „Liturgia psaltică” a lui N. Lungu. De asemenea, și Gh. Șoima, fostul prof. de la Sibiu și dirijorul corului Mitropoliei. A mai scris prof. N. Moldoveanu de la Institutul Teologic din București și alții ca: Gh. Alexe, C. Pavel, M. Georgescu, M. Popescu care la diverse popasuri aniversare i-au prezentat viața și opera sa.

Parcurgînd deci pe scurt viața și activitatea maestrului N. Lungu ne putem da seama de forța creației sale muzicale, de munca fără preget pe care o depunea, de complexitatea și diversitatea activităților ce le-a împlinit. Toate acestea ne fac să credem că maestrul Lungu a fost o personalitate muzicală de primă mărime cu care nu te poți întîlni la fiecare pas și că atît noi care l-am cunoscut și i-am sorbit știința muzicii, cît mai ales Biserica noastră și poporul nostru care beneficiază de împlinirea acestui neobosit osînduitor în aria muzicii noastre bisericești și românești ne putem mîndri că avem asemenea oameni vrednici de cinste și recunoștința noastră. Dacă mai adăugăm că prof. N. Lungu era un om de omenie rară și de o bunătate și răbdare nemăsurabile vom avea imaginea aproape integrală a figurii sale. Cu drept cuvînt, s-a spus că „o viață închinată celei mai frumoase arte este o viață închinată slujirii lui Dumnezeu și oamenilor”, o viață fericită a unui om foarte ponderat care, nici nu s-a lăsat înmădat de multele suferințe suportate, dar nici n-a disperat în fața necazurilor. Un vorbitor la cea de-a 70-a aniversare a sa, spunea: „viața cunoaște victorii și biruințe. În victorie adversarul este răpus, în biruință, primul răpus este inșuși învingătorul. Victoria duce la trufie, biruința la înaltare. Prețul ei este totdeauna jertfa de sine”. În biruințele sale, maestrul N. Lungu și-a jertfit ambițiile mărunte și orgoliile desarte pentru a face că biruie el și opera lui — modestia, bunătatea. Pe unii oameni îi conduce mintea, pe alții simțurile, pe alții sufletul. Prof. N. Lungu a realizat o fericită sinteză a acestora pe dominantă sufletului. Un suflet hrănit de dragostea pentru om care să încălzească judecata, curajul să se supună chibzuinței, avîntul să se lase ademenit numai de chemarea adevărului. Autorul zice mai departe: „Consider că între operele realizate de prof. N. Lungu, OMENIA este opera cea mai valoroasă, fiindcă din ea au izvorit și crescut toate celelalte. În plan muzical însă, deosebita contribuție artistică de Compozitor. Lungu se referă mai ales la căutarea și găsirea unor soluții noi în prelucrarea și armonizarea cîntecelor noastre populare și a celor bisericești continuînd și înălțînd mai sus experiența înaintașilor printr-o sume de înfrînări noi în acest domeniu. Culminant sa N. Lungu atinge punctul cel mai înalt al soluțiilor de armonizare a muzicii noastre.

În limita puterilor noastre dar cu sinceritatea totală și mai ales cu recunoștința ce o purtăm profesorului și maestrului nostru, ne asociem la urările de bine și sănătate ale celorlalți ucenici ai săi cu ocazia acestui popas aniversar dăruit de Dumnezeu celor aleși de El.

Arhid. Ion Popescu

Firește că pleoapele nu s-au închis și ochii au refuzat odihna, pînă ce, pe coridor, s-a luminat de ziua, în splunca mea rămînînd tot întunericul.

În sfîrșit, în jur de ora 9, ușa s-a deschis și în patratul ei a apărut, furios și încrîncenat temnicerul.

— Sus la ancheta!

— Și l-am urmat, fără să spun un cuvînt, pînă la camera nesfîrșitelor întrebări.

Numele, prenumele, părinții... Ce-ați făcut?... Cu cine ați lucrat?... Spuneți tot!... Ce noi știm tot!... etc.... etc.... pînă la cea vizată: Ce-i cu calendarul?

Aici am replicat: Care calendar?

— Vă faceți că nu știți?

— Ba știu atît, că am editat un calendar pe anul: 1948, la Tipografia Veste-meau, un calendar carte, cu numele: „Credința”, cu unele deosebirii față de cel oficial bisericesc. Un calendar care a trecut prin cenzură, unde a suferit și o mică modificare: nu mi s-a aprobat tipărirea pe copertă a portretului Mitropolitului Șaguna, în medalion, sub parterea deosebită.

— Numai atît?

— Și asta s-a remediat, că am umplut medalionul cu un cuvînt al lui Avram Iancu: „Să ia aminte Europa, să știe popoarele civilizate. Noi ne luptăm pentru dreptatea noastră cea asuprită de a veacurilor nedreptate”.

— Și numai atît?...
— Ce alta?

— Aie! și spui tu! — schimbă mișcare anchetatorul adresarea.

— Băi tești din jur s-au pus în mișcare. Imi amintesc trei nume, identificate de mine ulterior, dintre cei care au pus întrebările: Moldor, Despre care am fost informat, că era din Avrig; Nistor și pantofarul Lăpărș. Cei mai mulți necunoscuți, fără nume, care și-au luat în primire rolul: *la morișcă*.

Ca încălzire, s-au repezit mai întîi cu cîteva palme și cîteva țepuri de vergi. Poate că au sperat, că ar fi de-a-jenat atît, ca să se dezlege „sacul”. Furiș și disperat, că nu le-a ieșit pașența, au trecut la organizarea morișcă. Aceasta era în raport de greutatea victimei și greutatea mea era la acea vreme destul de apreciabilă. Le-a fost ușor, să-mi pună cătușile la mîini. Mai greu a fost să-mi treacă mîinile încătușate peste genunchi. Și mai greu a fost la băgarea lemnului, între mîinile încătușate și genunchii îndoiți. Băieții erau, însă, experți și în această operație, că în cîteva minute victima să atîrne, ca mielul la beltoare, între cele două mese, pe care se sprijineau capetele bățului.

— Ei, ne mai spui ceva, sau ti dăm drumul?...
— La totala muțenie, cu care li s-a răspuns și la semnul discret al lui Moldor, doi dintre cei mai solizi au pus mîna pe capetele bățului și au început să îl lovească. Adică, era învîrtită victima pe băt, de către cei doi, în vreme ce ceilalți loveau pe nimerite cu alte bețe, în cap, în talpi, spate, după cum ajungea fiecare parte a trupului făcîndu-se, în iureșul vîntului.

Ca să se odihnească, făceau pauză, ațîrnîndu-mă între cele două mese. M-am odihnit o clipă și eu și mi-a venit ideea, să provoc eu, din cînd în cînd, oprinea vîntului. Simulam pierderea conștiinței, ceea ce nu le convenea, nu că-i interesa viața omului, dar le era să nu piardă o sursă de informare, fără să fi fost complet toarsă.

După clipele de odihnă, se reluă cursa, iarăși și iarăși, doar doar, pe fila albă, întînsă după fiecare, vîrtej, victima învîrșită va cere să aștearnă recunoașterea de vini, mai mult sau mai puțin fictive.

În fond, ce le-aș fi putut spune, afară de faptul, că am încercat să dau o pline neagră copiilor unuia sau altuia dintre cei închiși?... Firește, că înțelegerea lor era cu totul alta. Și nu înțelegem ce voiau să înțelegă în legătură cu calendarul „Credința”.

Enigma s-a dezleget în una din repetatele nopți de caznă, cînd, dintr-o cameră vecină a anchetei, am auzit glasul unuia dintre tinerii muncitori, care ne-au dat ajutor la vînzarea calendarului.

— Da, popa știa, că o parte din venitul vostru, provenit din vînzare intra la ajutorul unor familii de huligani?

— Noi n-am discutat nicodată cu Părintele în acest sens. Credem că avea conștiința, de a ne ajuta pe noi ca oameni fără de lucru, în acel moment.

Cu aceasta m-am lămurit și mi-am dat seama, că indiferent de declarațiile lor și ale mele, voite sau nevoite, reale sau ideale, nu vom termina cazna pînă nu vom semna tot ce ni s-ar pune în sarcină, în mod prezumtiv și abuziv.

Pe linia aceleiași metode, am fost încopățiat un întreg lot, adunat recent în beciurile Securității, pentru a întocmi o organizație județeană de *neultire*, în care subsemnatul aveam să mă văd printre conducători.

Pentru tot ce ni s-ar fi pus în socoteală, prin alte declarații din lot ne-am lămurit și personal m-am liniștit, la constatarea, prin proprie experiență, că fiecare om are o limită a rezistenței sale fizice și psihice, dincolo de care au făcut tot ceea ce au fost siliți să facă: au scris ceea ce li s-a cerut sau li s-a dictat, în speranța, că adevărul se va putea restabili în fața: *Instanțelor de Judecată*.

Preot ic. stavr. Zosim Oancea

Prohodirea prof. stavr. ASACHIE MARCOVICI

Sîmbătă, 21 aprilie 1990 a avut loc în Catedrala mitropolitană din Sibiu prohodirea celui care a fost protopopul stavrofor ASACHIE MARCOVICI.

Prin plecarea dintre noi la venerabila vîrstă de 91 de ani, ne părăsește unul din slujitorii de elită ai altarului, care făcuse parte din pleoapa preoților de școală veche în tot ceea ce această școală a fost în stare să ne dea această de vocație și ziditorii de suflete. După ce l-a fost dat să-și petreacă la mormînt pe soția sa AURELIA, pe singura sa fiică, profesora Minerva și pe ginerele său Ștefan, Senin și împăcat sufletete cu Dumnezeu și cu oamenii pîntecele Asachie s-a stins din viață lăsîndu-și înscris pînă și cele mai mici amănunte, prin care a vrut să ușureze truda celui care va aminti ceva despre fructele și gândurile lui.

A văzut lumina zilei în satul Idici de pe Tirnava la data de 3 august 1899, dintr-o veche familie de preoți. Tatăl său se numea Ieronim iar mama Maria, originară din Sibiu. Unul din străbunii săi, Ioan Marcu, a primit darul preoției de la cunoscutul mitropolit din Carlovitul sîrbesc, Ștefan Stratimirovici (1838), care l-a adăos la nume și terminația sîrbescă — vici. Ambii frați ai tatălui său, Radu și Ambroz, au fost și ei preoți în sațele învecinate, Smig și Curci. Atît școala primară cît și cea secundară precum și școala teologică le-a urmat în Sibiu, unde a avut, între alții, coleg pe viitorul profesor, Sofron Vlad. În 1917 a fost recrutat în armata Austriacă și trimis mai întîi pe fronturile sîrbesc și italian, iar anul viitor pe frontul polonez. Intrucît în 1918 a izbucnit și acolo revoluția, tînrul Asachie a putut lua parte la Adunarea de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, iar în februarie 1919 a fost din nou chemat sub arme, de astă dată în armata română, pentru eliberarea Transilvaniei.

În urma căsătoriei cu învățătoarea Aurelia Băcilă din Sibiu, Asachie Marcovici a fost hirotonit în 1924 de către mitropolitul Nicolae Bălan pe seama parohiei Lepindea, unde a pîstorit 18 ani. În primii 3 ani a ridicat acolo casa parohială, apoi a reparat Biserica — monument istoric din 1790, iar în calitate de președinte al Comitetului parohial a mîrîrit construcția școlii din comună, zidind și locuința pentru directorul școlii.

În anul 1942 este transferat la parohia Custulnic de unde putea conduce și secretariatul protopopesc din Tirnăveni, dar a reușit să lase în Custulnic și o casă parohială nouă. În 1948 e numit protopop Tirnăveni unde a pîstorit 20 de ani neîntrerupt, făcîndu-se pentru multe din parohiile acestui protopopiat adevărat Părinte. Pentru munca lui, protopopul Asachie a fost apreciat de conducerea bisericească și ridicat la treapta de protopop stavrofor iar din partea organelor de stat fiind distins cu mai multe decorații. Intrucît în 1968 fiica lor

ajunge profesoară în Sibiu, protopopul Asachie și-a cerut pensionarea dar mitropolitul Nicolae Mladin l-a rugat să primească (pentru 3 ani) postul de duhovnic din cadrul Institutului Teologic din Sibiu. Pensionarea s-a făcut în 1972. Din păcate în 1985 familia protopopului Marcovici a fost greu pusă la încercare prin pierderea vredniciei lor fecede Minerva. În scurtă vreme îi decedează și soția. Mîngîierea rămîne de acum numai la Mîntuitorul Hristos și la sfințele slujbe ale Bisericii.

Om de rară înțelepciune, plin de tact cînd era vorba să găsească cea mai potrivită soluție în problemele pastorale, dar mai presus de toate cultivînd evlavia și bunătatea, care constituie cea mai prețioasă cunună a calităților unui preot vrednic, Părintele Asachie a cinstit întotdeauna demnitatea preotească, cîstîgînd inimile enoriașilor săi. Amintim în mod deosebit doar două împrejurări, în care insistența și perspicacitatea pastorației sale a putut eva cîștig de cauză chiar și atunci cînd nu te-ai mai fi așteptat: readucerea la credința strămoșească în 1945 a comunității Scheller „bulgari” din comuna Cergăul Mic de lângă Blaj și obținerea aprobării ca să se termine Biserica rămasă nedeterminată din Tirnăveni — uniți, acțiune dusă la îndeplinire de preotul Asachie și de soția lui. Desigur că activitatea răposatului nu s-a mărginit numai la cîmpul realizărilor practice și materiale. În afară de acțiunile de ordin duhovnicesc (servicii divine și predici temeinice, el a lăsat și lucruri scrise, unele din ele publicate în „Telegraful Român”, „Tirnava”, „Libertatea”, „Uniuersul”, „Îndrumător pastoral” precum și „Volumul de predici antisectare” (scrieri colective). Condelul său sprinten s-a făcut cunoscut în diferite alte scrieri literare, în versificări apreciable, rămase în manuscris, unele din ele constituind minunate evocări istorice din trecutului poporului român. Unul dintre preoții prezenți la prohodire, (au fost 6 preoți) a evocat la mormînt faptul că atunci cînd unii dintre studenții teologi rugau pe duhovnic să fie cu înțelegere dacă vor întîrzi cîteva minute la vecernie, acesta nu numai că le aproba cererile, ci scotea el înșuși bani din buzunar ca să-și aibă cu ce plăti biletul de tren.

De aceea vrednicia lui preotească a fost ecuentiată pe bună dreptate de către Părintele prot. D. Luca, care a prezentat și din partea I. P. S. Antonie mîlturimii pentru munca depusă în cadrul bisericii. Plecarea Părintelui Asachie dintre cei vii a fost deplină și cu toată sinceritatea de către nepotul său Mihail și Paraschiva, care l-au purtat de griji în ultimii ani.

Amintirea lui se va păstra cu laudă în inimile tuturor celor care l-au cunoscut. Odihnească-n pace!

Pr. prof. T. Bodogae

Unele observații asupra cărții „Credința adevărată” a lui Iosif Țon

(Continuare din pag. 1-a)

Les âges de la vie spirituelle de Pères du desert à nos jours, Paris, 1964, p. 207).

O treacă de la un cult la altul care se soldează doar cu unele mici schimbări nu aduce mari plîmîri. Trebuie potolite toate patimile ca apoi să se poată urca spre dragostea sinceră față de toți semenii, penetrată de dragostea luminoasă către Dumnezeu.

Un alt exemplu ne oferă slujba Ceașurilor împărătești din Vînzarea mare a Patimilor, la care la o singură slujbă se citeș 24 de pericope din Sf. Scriptură. Am întreba: la care cult neoprotestanți la un singur serviciu divin se citeș atîtea pericope? Socotim deci că întotdeauna credinșii Bisericii ortodoxe, chiar și cei care altădată erau neștiutori de carte, nu erau străini de cuvintele și învățăturile Sfintei Scripturi pentru că ei le ascultau în biserică la sfințele slujbe și primeau o dreaptă filicuire a lor, potrivit interpretării autentice a Sfinților Părinți.

Pastorul Țon vorbeș în cartea sa despre Sfințele Taine și despre dogme ca de niște simple rituri care ar împiedica înnoirea Bisericii ortodoxe. Dar oare dogma Sfintei Treimi, de pildă, pentru restabilirea căreia s-au adus în vechime albea eforturi și jertfe de către credincioșii, poate fi așa de ușor bagatelizată? Dacă învățătura lui Arle cum că Hristos Mîntuitorul n-a fost Dumnezeu în deplinătate nu se restabileș în sinoadele ecumenice, era remășiuită chiar mințirea noastră, prin transmiterea unei învățături greșite de credință pe care Arle căutate s-o argumenteze chiar cu texte din Sf. Scripturi. Sau jertfele și singele vărsat pentru restabi-

O teozie de doctorat a unui profesor de teologie a identificat peste două sute de citate din Sfînta Scriptură în Sf. Liturghie. La fel, toate cărțile de cult ale Bisericii noastre sînt penetrate de mîl de texte scripturistice, atît din Vechiul cît și din Noul Testament.

Un alt exemplu ne oferă slujba Ceașurilor împărătești din Vînzarea mare a Patimilor, la care la o singură slujbă se citeș 24 de pericope din Sf. Scriptură. Am întreba: la care cult neoprotestanți la un singur serviciu divin se citeș atîtea pericope? Socotim deci că întotdeauna credinșii Bisericii ortodoxe, chiar și cei care altădată erau neștiutori de carte, nu erau străini de cuvintele și învățăturile Sfintei Scripturi pentru că ei le ascultau în biserică la sfințele slujbe și primeau o dreaptă filicuire a lor, potrivit interpretării autentice a Sfinților Părinți.

Biserica este numită de Sfînta Scriptură „stîlp și temelie a adevărului” (1 Tim. 3, 15) și așa a fost considerată în tot trecutului izbucnăut și pe care „porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18). A denigra această Biserica dreptmăritoare, care a purtat prin veacuri lumina credinței, a vestit venitul adevărului și s-a preaslăvit întru sfinții și martirii ei, din lipsa Sfintele Taine ale harului, pe care se plinesc Preoția cea vestită de Noul Testament, cu episcopii, preoți și diaconii?

Autorul încearcă să aducă acuza neîntemeiată că în Biserica ortodoxă nu se citește din Biblie.

Părintele Ioan

INSTITUTUL TEOLOGIC UNIVERSITAR SIBIU
Str. 1 Mai nr. 20

Sîngele... strigă la cer

Informații și tematica pentru examenul de admitere

Material pentru examenul de preselecție din cunoștințe religioase la Institutele Teologice Universitare din cadrul Patriarhiei Române, pentru absolvenții de liceu

I. ISTORIA BIBLICĂ A VECHIULUI TESTAMENT: Despre Sf. Scriptură (generalități). Crearea lumii văzute și nevăzute (Gen. cap. 1). Despre crearea omului (Gen. cap. 1-2). Paradisul. Căderea oamenilor în păcat. Pedepșa pentru încălcarea poruncii. Făgăduința lui Mesia (Gen. cap. 3). Noe. Potopul. Turnul Babel. Patriarhii Avraam, Isaac și Iacob. Urmașii lui Iacob. Iosif vîndut de frații săi. Robia egipteană. Moise. Ieșirea din robie. Decalogul. Dreptul sfînt. David, Solomon. Templul din Ierusalim. Dreptul Iov. Despre profeții: Isaia, Ieremia. Date generale despre Tîra Sfîntă: așezarea, granițele, munții, apele, localități mai importante, provinciile Tîrii Sfînte.

Izvoare: Sf. Scriptură; Mica Biblie; Istoriile biblice de I. Pușcariu, Sibiu; Istoriile biblice de I. Popescu Mălăești, București.

Catehisme: Catehismul din Sibiu, ortodox, tipărit de I. P. S. Mitropolit Iustin Moiseescu, Sibiu 1956 și la Iași 1957. Cartea de învățatură creștină ortodoxă, tipărită de P. F. Părinte Patriarh Justinian 1952, București.

II. ISTORIA BIBLICĂ A NOULUI TESTAMENT: Sf. Ioan Botezătorul (nașterea, activitatea). Buna Vestire. Nașterea Domnului. Botezul Domnului. Predica de pe munte. Parabola semănătorului. Parabola neghinelor și parabola năvodului. Parabola bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr. Parabola fiului risipitor. Parabola vameșului și a fariseului. Parabola samarineanului milostiv. Nunta din Cana Galileii. Vindecarea paralticului din Capernaum. Prima înmormîntare a pîinilor. Învierea lui Lazăr. Vindecarea slăbănogului de la scăldătoarea Vitezda. Iisus și vameșul Zahau. Intrarea triumfală a Mîntuitorului în Ierusalim. Patimile și răstignirea Mîntuitorului. Arătările Domnului Celui înviațat. Înălțarea Domnului. Alegerea lui Matia. Pogorîrea Sf. Duh. Activitatea Sf. Apostoli la Ierusalim. Martiriul Sf. Arhidiacon Ștefan. Viața și activitatea Sfîntului Apostol Pavel.

Izvoare: Noul Testament, Mica Biblie, Prof. I. Constantinescu, Studiul Noului Testament, Manual pentru Seminarile teologice.

III. ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ: Sf. Constantin cel Mare și încetarea persecuțiilor. Despre cele 7 sinoade ecumenice din 325, 381, 431, 451, 553, 680 și 787. Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie de Nazianz și Sf. Ioan Gură de Aur. Sf. Ioan Damaschinul. Dezbinarea Bisericii din 1054. Căderea Constantinopolului sub turci și urmările ei pentru viața Bisericii Ortodoxe. Reformatorii Martin Luther și Jean Calvin.

Izvoare: Pr. Prof. I. Mihălcescu, Istoria Bisericii Universale pentru clasele V și VI Seminarul. Prof. T. M. Popescu, Pr. Prof. T. Bogodae și Prof. G. Stănescu, Istoria Bisericească Universală, București, 1956, vol. I și II.

IV. LITURGHIA. Cele șapte laude și numirea lor. Sf. Liturghie, Slujba aducerii jertfei euharistice. Intemeietorul Sf. Liturghii, săvîrșitorul, locul unde se poate săvîrși. Liturghiile din Biserica Ortodoxă și părțile lor; timpul în care se săvîrșesc. Forma și numirea pîinii aduse de credincioși pentru Sf. Liturghie. „Agetul” și „Miridele”. Rînduiala pe scurt a Procomîdiei, a Liturghiei catehumentilor și a Liturghiei credincioșilor; explicația lor. Cea mai importantă parte a liturghiei și cuvintele prin care se sfințesc darurile. Impărțășirea preotului și a credincioșilor în cadrul Sf. Liturghii. Sf. Taine. Numărul și numele lor; Săvîrșitorul și primitorul Tainelor; Locul unde se săvîrșesc. Ierurgiile și scopul lor; împărțirea lor. Aghiasma și feurile ei. Ierurgiile în legătură cu omul. Pomenirea morților. Parastasele. Acatiste și paraclisele. Serbarea duminicii; Sărbătorile din cadrul anului bisericesc. Postul și feurile lui. Posturile din Biserica Ortodoxă. Biserica - ocaș de închinare; Forma bisericii ortodoxe și părțile ei. Altarul; Obiectele care se află în Biserici; vespimintele și împărțirea lor. Cărțile liturgice și cuprinsul lor. Vasele liturgice și întrebuințarea lor. Ziua liturgică, săptămîna liturgică și anul liturgic. Cele trei cicluri ale anului bisericesc.

Izvoare: Pr. Prof. Ene Braniste, ș.a. Liturgica teoretică, Manual pentru Seminarile teologice, București 1978.

(Continuare în pag. a 4-a)

125 de ani de activitate teologică neîntreruptă la Caransebeș

Implinirea în 1990 a 125 de ani de activitate teologică neîntreruptă la Caransebeș, nu numai că ne oferă posibilitatea, dar ne și obligă, să aruncăm chiar și numai o privire asupra rolului pe care învățămîntul teologic de aici l-a avut în cadrul activității teologice din Biserica Ortodoxă Română, sau de aportul pe care l-a adus sub aspect religios-patriotic, pe plan local.

Deși învățămîntul teologic propriu-zis a luat naștere și s-a organizat în Caransebeș odată cu reînființarea în 1865 a Episcopiei de aici, există totuși indicii sigure că Biserica Ortodoxă Română de pe aceste meleaguri nu a fost lipsită de-a lungul vremii de posibilitatea de a-și forma mereu slujitori ai Sfîntelor Altare.

S-a subliniat pe bună dreptate că, orașul „Caransebeș reprezintă pentru bănenii, ceea ce este Brașovul pentru ardeleni”. Printre cei care au tradus Păia de la Orăștie în anul 1582, se numără și Ștefan Herce, „propovădătorul” din Caransebeș, precum și Efreim Zăcan, „dascăl de dascăle” de aici. Nu poate fi trecut cu vederea nici numele eruditului Mihail Halici, corifeu al latinității românilor și autorul primului dicționar român. În acest context cultural nu putem pune la îndoială faptul că nu s-ar fi aflat la Caransebeș și o școală mănăstirească, pe lângă mănăstirea de aici, unde își avea reședința episcopul. La astfel de școli mănăstirești se pregăteau viitorii cantori, învățatori și preoți.

Datorită deselor războaie cu turcii, episcopul Ioan Georgevici mută în anul 1759 Episcopia din Caransebeș, la Vîrșet. Nu peste mult timp se va deschide aici Institutul teologic ortodox în limba sîrbă, iar în anul 1822 „stăpînirea cea mai înaltă ocîrmuitoare bine a voit a introduce sistemul școlii clericale pră limbă românească”, cum sună documentul vremii, prin care se recunoaște secția românească a Institutului teologic ortodox din Vîrșet. Printre dascălii acestei secții se numără și Andrei Șaguna, Ignatie Vuia, Nicolae Tincu Velea.

După reînființarea Episcopiei Ortodoxe Române din Caransebeș în anul 1865, primul episcop Ioan Popasu, numit de Ștefan Velovan „semănător de așezăminte culturale, tot atîtea monumente nepieritoare, care sînt o minerie națională și garanție pentru un mai bun viitor”, reușește încă din noiembrie aceluiași an, să mute la Caransebeș secția românească a Institutului teologic de la Vîrșet. În primul an școala se deschide cu 12 elevi și doi profesori: George Pesteau, adus de la Vîrșet, și Mihai Velcean, preot în Dognecea, numit la catedră prin concurs. La început școala s-a numit „Institut teologic diecezan”, avînd cursurile de 2 ani. Apoi cursurile s-au ridicat la durata de 3 ani. În 1876 același vrednic episcop înființează și preparandii (pentru învățatori), institutul purtînd de acum numirea de „Institut teologic-pedagogic diecezan”, funcționînd sub același conducere pînă în 1924, cînd pedagogia se transformă în școala normală de stat. La Institutul teologic diecezan erau primitivi absolvenți de liceu. În mod excepțional se primeau și absolvenți a șase clase gimnaziale (la început chiar și cu patru clase) pentru parohiile vacante de categorii inferioară, cu condiția ca după absolvirea institutului să-și termine studiile. Din lipsă de învățatori, pînă la înființarea preparandiei, absolvenții institutului erau obligați să îndeplinească, pînă la ocuparea parohiei, funcția de dascăl în diferite localități. Deși erau multe parohii vacante și numărul elevilor destul de mic, totuși cei fără vocatie preotească nu erau promovați pentru misiunea preotească. Cîț priveșc materiile de învățămînt, ele se înmulțesc și se perfecționează de-a lungul anilor. Bunăoară, în primul an de învățămînt se preda: Teologia dogmatică, morală, exegetică, polemică, pastorală, Catehica, Retorica, Metodica,

Pedagogia, Istoria bisericească, Cîntarea și Tipicul, Limba română. Din anul școlar 1896/1897 se introduce facultativ gimnastica, iar pe parcursul vremii se mai adaugă și Dreptul canonic, Isagogia, Istoria biblică, Arheologia biblică, Teologia fundamentală, Liturgica, Contabilitatea bisericească, Economia, Stilistica, Literatura română, Igiena, Muzica vocală și instrumentală. Problema manualelor școlare și a cărților de cult se rezolvă abia după 1885, cînd se înființează aici tipografia diecezană.

Printre dascălii Institutului teologic diecezan se remarcă Filaret Musta, elev din prima promoție, devenit directorul institutului și apoi arhieru vicar al Episcopiei Caransebeșului. Succesorul lui la direcție este bine cunoscutul teolog Iosif Iuliu Olariu, care a „introdus cel dintîi la noi modelul comentariilor științifice”, și care - după cum declară un biograf al său - „a servit școala și neamul românesc 35 de ani încheiați, din care 33 sub asprul și intolerantul regim unguresc”. Vrednic de reținut este și numele celui de al treilea director al institutului, Petru Barbu, cunoscut prin tipărirea manualelor de Catehetică și religie școlare. Pentru patriotismul său înflăcărat a fost depus de la catedră în anul 1908 și este reactivat abia după Marea Unire din 1918. Cel care a continuat și cimentat pe aceste meleaguri tradiția muzicii bisericești, timp de patru decenii, a fost preotul profesor Gheorghe Petrescu, iar lui Antoniu Șevșev îi revine meritul de a fi cultivat muzica instrumentală, formînd dirijori și coruri. Nu poate fi trecut cu vederea activitatea desfășurată la acest institut de profesorul Vasile Loichită, timp de 16 ani, precum și rodnică activitate a preotului profesor Dr. Moise Ienciu, sau a protopopului de mai tîrziu, Andrei Ghidiu, care a scris Monografia orașului și a ținut cu demnitate înaltă steagul românesc, timp de jumătate de veac de asupra străinii.

Sub aspect educativ se cuvine să remarcăm faptul că fiind întemeiat de Biserici, și desfășurîndu-și activitatea sub directa oblăduire a Bisericii, Institutul teologic este legat organic de duhul Bisericii, el avînd menirea de a forma preoți cărora să le însușe năzuimțele spirituale care animau Biserica pe aceste meleaguri, încît studenții care se formau la acest institut își dăltuiau personalitatea religioasă morală, lăsîndu-se pătrunși și cultivînd mai departe cele mai frumoase tradiții bisericești și românești, aducîndu-și în mod real aportul la păstrarea conștiinței de neam a poporului pe care îl slușeau. Acest fapt este remarcabil și de Nicolae Iorga, care vizitînd în 1921 Institutul teologic-pedagogic diecezan, putea spune: „Mă bucur încă odată la vederea acestor tineri inimosi și mindri de neamul lor ce învață astăzi în deosebite școli pe care le ținea tărînimea noastră din aceste părți supuse străinului și care mișcă vor da o nouă îndreptare, mai sigură și mai puternică, hotărît românească tuturor puterilor de viață ale neamului nostru de aici”.

În anul 1924 Adunarea Eparhială din Caransebeș propune ridicarea Institutului de la 3 ani la 4 ani, sub formă de Academie teologică. Lipsa de profesori împiedică însă realizarea acestui deciderat pînă în anul 1927, cînd noua școală academică își va deschide cursurile de 4 ani, funcționînd pînă în 1948. O galerie de profesori activînd aici își vor înscrie numele cu litere de aur în patrimoniul teologiei românești. Operele lor scrise la Caransebeș, rămîind lucrări de referință pentru întreaga teologie românească. Iată și numele lor, care nu mai necesită nici un fel de prezentare: Petru Barbu, Dimitrie Cioloca, Ioan David Zeno Muntean, Gheorghe Cotoșman, Laurentiu Busuioac, Constantin Vladu, Petru Rezuș, Mircea Chialda, Dumitru Belu, Sofron Vlad, Iova Firca, Teodor Savu, Marcu Bănescu, Nicolae Cor-

neanu (actualmente: I. P. S. Sa Mitropolitul Banatului). Pe lângă cărțile scrise aici, profesorii Academiei teologice au colaborat la „Foia Diecezană” a Eparhiei, au publicat studii în „Anuarul Academiei teologice”, ca și în celelalte reviste bisericești din țară, și au editat între 1944-1947 revista „Altarul Banatului”, redactor fiind preotul profesor dr. Petru Rezuș.

Pentru a crea elemente corespunzătoare la stratele Bisericii de pe aceste meleaguri, ia ființă la Caransebeș, sub episcopul Iosif Bădescu, în 1931, o școală de cîntăreți bisericești cu durata de 3 ani. Aici se preda, pe lângă Cîntarea bisericească și Tipic, mai multe materii menite să deschidă orizontul teologic și intelectual al viitorilor cantori. Nu lipsea din programa analitică Catehismul, Istoria Bisericii Române, Istoria Bisericească Universală, Administrația bisericească, Limba română, Istoria României, Geografie, etc. Corpul didactic al acestei școli era format din profesorii de la Academia teologică și cadre ale administrației locale bisericești.

După reorganizarea învățămîntului teologic din 1948 rămîne la Caransebeș, ca și în alte centre eparhiale din cuprinsul Patriarhiei Române, o școală teologică cu durata de 2 ani, transformată nu după mult timp în școală medie, cu durata de 3 ani, apoi de 4 ani, iar începînd cu anul școlar 1955/1956 se ridică durata anilor de studii la 5 ani, cunoscută sub numele de Școala de cîntăreți bisericești (primii doi ani și seminarul teologic ultimii trei ani). Absolvenții de seminar puteau deveni preoți în parohii de grad inferior și se puteau înscrie la unul din cele două institute teologice de grad universitar, din București și Sibiu. Începînd cu anul școlar 1976/1977 seminarul devine de sine stătător, cu o durată de 5 ani, iar școala de cîntăreți bisericești, despărțită de seminar, cu o durată de 2 ani, va funcționa doar 4 ani, pînă în anul 1980.

Învățămîntul teologic organizat unitar la nivelul Patriarhiei Române se află în același timp și sub oblăduirea și coordonarea administrativă a Conducerei Eparhiale teritoriale, încît se poate vorbi de o reală continuitate a învățămîntului teologic din Caransebeș, prin cultivarea aceluiași tradiții bisericești și românești statornicite pe aceste meleaguri. Tot în contextul acestei continuități se înscrie și strădania conducerii eparhiale, personal și direct a Institutului teologic, de a crea condiții mereu îmbunătățite formării viitorilor preoți, atît sub aspect didactic-educativ, cît și administrativ-pedagogic. Astfel școala dispune de unele construcții date în folosință în ultimul pătrar de veac, precum, un cîmin internat cu două nivele, dotat cu mobilier necesar, o biserică-capelă, o sală festivă, o sală de mese cu bucătărie, iar sălile de clase au fost reamenajate și dotate cu mobilier corespunzător.

Folosînd după cuviință condițiile de studiu create în seminar, mulți absolvenți își îndeplinesc cu cinste și devotament misiunea preotească; alții, desăvîrșindu-și studiile în țară și străinătate, ocupă posturi de conducere la Centrele Eparhiale, sau Protopopostii, iar alții onorează catedre universitare. Odată cu zorii anului 1990 seminarul a primit numele primului episcop al Caransebeșului, Intemeietorul școlii teologice de aici, Ioan Popasu, fapt ce dă expresie, odată în plus, continuității învățămîntului teologic de pe aceste meleaguri. Aprobînd această nouă numire a școlii, înalt Prea Sfinția Sa Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, face seminarului următoarea urare: „Fie ca viața, activitatea și exemplul luminos al noului patron al seminarului să constituie un îndemn permanent pentru profesorii, elevii și întregul personal al școlii”.

Pr. prof. Sorin Cosma

Din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, actual tisoric din 22 Decembrie 1989, a fost un adevărat miracol, revoluție câștigată cu mare preț de sînge curat al tinerilor jertfiți pentru libertate, dreptate și demnitatea țării pentru un climat de revitalizare și spiritualizare bisericească și culturală.

Au trecut patru luni de zile, situație în care, deși perspectiva libertății ne da impuls optimist intru spiritualizarea poporului nostru, a valorilor sale perene, în circuitul valorilor europene și pe plan mondial, sintem totuși, din păcate, impresurați de mari frămîntări, de neliniște, tensiune, dezechilibru. Sub formă ascunsă, acoliții vechii oprîmării continuă, pe ici, pe colo să iese totuși la iveală, să hărțuiască, să răvăsască sufletele celor de bună credință prin tulburări, confruntări interetnice, incendii, crime și întreaga gamă de răutăți, care s-au dezlîntat în diferite zone ale țării în mod distructiv, spre umirea celor ce așteptau practicarea virtuților neamului nostru, cu o reintegrare de prestigiu în Europa, în întreaga lume.

Tentațiile cărnii, ale desfrîului constituie adevărată moarte. Dumnezeu le vede, sint uriciuni înaintea Sa. E un păcat ce contravine justiției divine (cf. Romani 8, 6-8), respectiv poruncii a 7-a...

Un fapt sigur dar profund regretabil stăruie însă să anune conștiința fiecăruia că sîngele curat, vărsat de odraslele, de tinerii țării noastre ne urmărește insistent și permanent, ca pe compatrioții beneficiari ai revoluției lor. Martirii aceștia ne urmăresc de pe tărîmul vesniciei, unde, cu adevărat sint nemuritori, dînd pămîntului țării sîngele lor izbăvitor.

Cu atît mai mult, la ceasul de față, aceștia nu se opresc la a compătimi doar pe nerecunoscătorii, beneficiari ai jertfei lor, ci se înspăimîntă de manifestările nerecunoscătorilor, se tulbură liniștea duhurilor lor. Ei privesc de acolo pe părinți, frați, surori spre toți cei rămași aici, pe care i-au dorit, prin jertfa lor, să aibă parte de perspectiva viitorului fericit, prin eroismul lor pilduitor.

Dar regretabil și strigător la cer e faptul că se varsă sînge în continuare. Dar nu în scopul pilduitor al jertfitorilor pentru regenerare, pentru înviere a neamului, pe altarul patriei, în mod constructiv, ci se varsă sînge, din porniri nesăbuite, fără conștiință, porniri morale de obstrucționare a natalității care trebuie să constituie vitalitatea neamului nostru, din păcate însă se distruge procreația prin avorturi condamnable.

Libertatea absolută, în esența sa, emană din Dumnezeu, din pacea lăuntrică a unei conștiințe care trebuie să fie trează. Adevărul Sf. Scripturii, adevărul preceptelor evanghelice că: nu toate cele ce sînt sloboade (libere) sînt și de folos, este evident. Avem libertate de structură spirituală, dar condiționată de promovarea bineului, mijloc de desăvîrșire morală, dar nu greșit distructiv, ori haotic.

Sînt părinți de bună credință care își așteaptă odraslele lor, fiicele lor, cu dragostea părintească și nerăbdare, ca aceștia sau acestea să le vină în mod decent în cîmin, la ore cuvenite. Tentațiile jocurilor nesăbuite, desănțate însă șarmanosesc chipul frumos, angelic pe care l-au primit de la Dumnezeu, preferînd cu mare ușurință și ireponsabilitate lama răvășitoare de suflete și ruina întregii ființe psiho-fizice. Dar, faptul dureros e acela că, în multe și nefericite cazuri, tinerii lipsesc de acasă, induc în eroare pe părinți, căci își irosesc sănătatea la ore tîrzii în petreceri, ori mai grav, fete tîmere se află în spitale, unde se comit avorturi. Alte miasme de diferite profesii ori din miasma dezmațului, a desfrîului sint pe aceeași pantă a pericolului, din marginea prăpastiei imoralității. Să ne mai mirăm de ce ne aflăm astfel?

Curge sîngele celor ce trebuiau să constituie florile cîminului tradițional, viitorii cetățeni de mine ai patriei, liantul fericit în cîmin, prin păcate de acest fel. Prin consimțămînt infam, viitoroase vîrstare sint extirpați prin condamnabilele avorturi sau chiuretaje într-o macabră teribilă priveliste comitîndu-se astfel păcate de moarte.

Poate că dacă ar fi citit Morala creștină ori chiar în Cartea de rugăciuni, cîț de categorică este porunca a șasea împotriva uciderii, inclusiv oprirea pruncilor, prin asemenea practici condamnable, dacă ar fi respectat, cîntit și ascultat de părinții lor, în lumina poruncii a cincea din Decalog, dacă ar fi respectat sănătoasa tradiție a străbunilor noștri, dacă ar fi privit la frumusețea psiho-fizică a mamelor fericite cu copii multi, cum zice Psalmistul, n-ar fi ajuns în această rătăcire, să comită acest grav păcat al uciderii de prunci, prin avort în acest mod condamtabil. Dacă ar fi reflectat asupra textului din Cartea Sfință la cuvintele vesnice ale Mîntuitorului nostru Iisus Hristos: „Lăsați copiii să vină la Mine” (pentru puritatea și frumusețea sufletului lor) că a urora ca acestia e împărăția Cerurilor (cf. Matei 19, 14), sau textul din Geneză (Cartea Facerii) de la prima omucidere, cînd Cain și-a ucis pe fratele său Abel, glasul Domnului precizînd că: sîngele fratelui

tău a strigat (la Mine) din tărînd (cf. Geneză 4, 10), n-ar fi ajuns să comită acest grav păcat în dreptatea lui Dumnezeu, după faptă și răsplată, un permanent memento e și un principiu de echitate de care trebuie să se țină seama printr-o atenție mărită.

Dorim să se pună capăt acestor practici imorale, pînă ce nu va fi prea tîrziu, spre a nu fi pasibili de o mai mare pedeapsă a tuturor: compatrioți, respectiv credincioși de bună credință și tradiție. Tînim devenirea noastră la autenticitate, la spiritualizare, revitalizare generală ca imperativ al ceasului de față.

Tineretul e bine să privească la aleși Domnului dintre ei, la salvatorii noștri demni cu adevărat, în jertfele lor curate, de la revoluția de eliberare a țării. E bine să-și întrebe conștiința cum cred că îi privesc și ce așteaptă de la toți și toate. Feriți-vă să nu smîntiți pe alții (cf. Luca 17, 1-2). Credem că pe cei aleși ai Săi, Mîntuitorul îi va răsplăti după faptele lor jertfelnice spunîndu-le: Veniți (la Mine) binecuvîntați Părintelui Meu, de moștenii Impărăția Cerului, gătită vouă... (Matei 25, 34) iar, în contrast izbitor la judecata universală, celor ce au comis asemenea păcate de moarte le va zice: Duceți-vă de la Mine, blestemaților în focul cel veșnic (Matei 25, 41), descriînd întregul arsenal al păcatelor comise.

Cu căldură sufletească, părintește rugăm pe fetele tinere, rugăm strălucit prin apel deosebit, pe mame, atît ale fetelor decente bine educate cît și pe mamele cu fiice care au căzut în aceste grave păcate să-și amintească de secvența de la Televiziunea română liberă din 24 februarie a.c. în jurul orei 18, cînd o compatrioată se plîngea crancului respectiv care o întrebase despre condițiile de locuit, cu acesteă mișcătoare tînguire: am dorit foarte mult să am copii - și plîngînd amarnic a continuat: din cauza condițiilor necorespunzătoare a locuinței - și își intensifică plînsul suspînînd, am pierdut însă sarcina îmbolnăvîndu-mă de hepatită. Iată o impresiionantă mărturisire publică, izvoată însă dintr-o inimă curată, care grăiește pilduitor. Această mamă trebuie privită de către fiicele Bisericii și Patriei noastre cu propria conștiință, înțelegînd, fără ezitare ce atitudine și conștință radicală se impune din conștiință, de a lăsa în mod fericit să vină în lume copiii, viitorul de mine al țării și Bisericii noastre, strămoșesti, liant fericit al cîminului, mîngiere, sprijin la bătrînețe și deosebit de important; poate un far de lumină, o personalitate importantă, dotată cu talanții pe care i-ar fi fructificat spre fericirea părinților, a tuturor celor de bună credință. Poate ar fi devenit un bun slujitor al Bisericii, sau un creator de valori pilduitoare.

Întreg acest reflex determină o lucrare deosebită în suflet, un regret din partea celor culpabili, determinînd însă spre îndreptare, prin revenirea în sine de la rătăcire, prin mijloacele minunate pe care ni le pune la îndemînă, pe care ni le împărțăsește Biserica, mai ales acum în noul climat de desfășurare a cîminului în libertate. Ce rămîne de făcut? Ne încredințăm Sf. Scriptură că Dumnezeu nu vrea moartea păcătoșului, ci îndreptarea lui ca să fie viu, deci să lucrăm cu discernămint și respect față de sufletul nostru, pînă ce LUMINA, DREPTARUL, POVĂTUAREA, MODELUL DESĂVÎRSIT este cu noi, adică este Biserica cu Sf. Săle Taine. Să trecem la o pocăință sinceră spre iertare prin iubirea divină. Nimic nu trebuie amînat. Cel împietrit vor fi condamnat de însăși conștiința lor, care îi va urmări pas cu pas, permanent. Să se ste că păcatul avortului lasă răni adînci atît în suflet cît și în trup.

Cu harul lui Dumnezeu și voința proprie, soluția salvatoare există. S-ar face bucurie în cer pentru întoarcerea celor ce doresc să o facă cu adevărat. Dumnezeu se preamărește în Duh și în trup, care trebuie să fie curate (cf. I Cor. 6, 20).

Credincioasele respectiv compatrioatele noastre sint rugate să mediteze asupra semnificației profunde privind Duminica femeilor Mironoște. Avem convingerea că numai sîngele jertfelnic din credință curată și al tradiției viguroase românești va opri strigătul la cer al sîngelui biologic vărsat din patimă regretabilă. Numai sîngele matriilor, cel purificator va preamări pe Dumnezeu implorîndu-L pentru iertare.

Privind sîngele izbăvitor al jertfei Supreme a Domnului Iisus Hristos și al celor ce au urmat Lui, să luăm aminte în conștiința noastră...

Dorim să fie oprit sîngele curs prin păcatele condamnable ale practicilor distructive de vicii omenești. Să triumfe viața! Toate virtuțile să fie practicate în lumina bineului ferictor, puse în lucrare în unitate de gînd și de acțiune: rugăciuni, privegheeri, mîlostenii, pocăință, iubirea semenilor prin care se împlinesc însăși iubirea lui Dumnezeu, care să ne salveze cu milostivie, din această stare de fapt, spre liman liniștit. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Pr. Bartolomeu Constantinescu

Semnal

În numărul din 1 martie a.c. al „Telegrafului Român” semnalăm apariția unor noi publicații bisericești ortodoxe.

1. „Căldura Ortodoxă”, Foie religioasă editată de Episcopia Dunării de Jos, Anul I, nr. 1, joi, 1 martie 1990.

Din „Cuvîntul către cititori” reținem că inițiativa publicării foilor aparține unui grup de preoți entuziaști din județul Galați și că, între alte obiective care se vor afla în permanentă în atenția redacției, pe primul plan se situează: propagarea învățăturii creștine cuprinsă în Sf. Scriptură și Sf. Tradiție, cunoașterea marilor valori creștine naționale și universale, precum și statornicirea buneii înțelegeri și iubirii între oameni.

2. „Credința Strămosească”. Foie religioasă ortodoxă română, Anul I, nr. 1, martie 1990, editată de pr. Mihai Muntean din Petrosani. Impresionează plăcut faptul de a vedea în paginile ziarului articole dedicate celor care trudesc din greu în subteran, contribuînd astfel la redresarea economică a României (vezi: „Învățăm de la minerii”). Adresăm Redacției noi publicații bună audiență în rîndurile cititorilor.

Red. T. R.

Informații și tematica pentru examenul de admitere

A N U N Ţ

(Continuare din pag. a 3-a)

TEMATICA

pentru concursul de admitere în Institutele teologice universitare

I. ÎNVĂȚĂTURĂ ORTODOXĂ

- Dogmă, teologumenă: definiție, note caracteristice, exemple.
- Originea și ființa religiei:
  - originea religiei;
  - ființa religiei;
  - teorii despre originea și ființa religiei.
- Argumente raționale pentru dovedirea existenței lui Dumnezeu și valoarea lor:
  - argumentul istoric;
  - argumentul cosmologic;
  - argumentul teologic;
  - argumentul moral;
  - argumentul ontologic.
- Revelația dumnezeiască:
  - revelația naturală;
  - revelația supranaturală;
  - Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, căi de transmitere și păstrare a Revelației dumnezeiești supranaturale;
  - raportul dintre Sf. Scriptură, Sf. Tradiție și Biserică;
  - criteriile Revelației:
    - Profețiile;
    - Minunile.
- Cunoașterea lui Dumnezeu:
  - Cunoașterea naturală;
  - Cunoașterea supranaturală.
- Ființa și lucrările lui Dumnezeu.
- Atributele lui Dumnezeu:
  - atribute naturale;
  - atribute intelectuale;
  - atribute morale.
- Dogma Sfintei Treimi:
  - Dogma Sf. Treimi în Sf. Scriptură;
  - Persoanele Sf. Treimi și proprietățile lor specifice;
  - Raportul dintre Persoanele Sf. Treimi (perihoreza și viața de comuniune a Persoanelor Sf. Treimi);
  - Filioque și combaterea lui.
- Dumnezeu Creatorul:
  - Creația lumii în general. Referatul Biblic despre creație.
  - Crearea lumii văzute (ingerii);
  - Crearea lumii văzute;
  - Crearea omului (teorii despre originea sufletului);
  - Starea paradisiacă a omului (interconfesional);
  - Căderea omului în păcat;
  - Păcatul strămoșesc și urmările lui (interconfesional).
- Dumnezeu Proniatorul:
  - Definiția și aspectele providenței;
  - Raportul dintre providența divină și libertatea omului;
  - Obiectii împotriva providenței divine.
- Dumnezeu Mîntuitorul: *Persoana Mîntuitorului*
  - Pregătirea omenirii pentru venirea Mîntuitorului (păgini și iudei). Plîmberia vremii;
  - Proorocii despre venirea Mîntuitorului;
  - Întruparea; persoana divino-umană a Mîntuitorului;
  - Unirea ipostatică și consecințele ei; *Opera de mîntuire*
    - Notiunea de mîntuire și sensurile ei;
    - Raportul dintre persoana și opera Mîntuitorului Hristos;
    - Întreita slujire a Mîntuitorului;
    - Răscumpărarea (mîntuirea obiectivă) și aspectele ei;
    - Adeverirea morții și învierii Mîntuitorului.
- Dumnezeu Sfințitorul:
  - Persoana și lucrarea sfințitoare a Duhului Sfânt (Cincizecimea);
  - Relația dintre Hristos și Duhul Sfânt în iconomia mîntuirii;
  - Harul și darurile Sf. Duh;
  - Raportul dintre har și libertate;
  - Mîntuirea subiectivă (îndreptarea) și condițiile ei: har, credință și fapte bune (interconfesionale);
  - Cinstirea sfinților și a Sf. Icoane;
  - Preacinstirea Maicii Domnului.
- Despre Sfânta Biserică:
  - Întemeierea Bisericii ca organ de sfințire și mîntuire a credincioșilor;
  - Constituția și însușirile Bisericii (interconfesional);
  - Ierarhia bisericască și membrii Bisericii (interconfesional);
- Despre Sfintele Taine:
  - Ființa, necesitatea și numărul Tainelor (interconfesional);
  - Cele 7 Sfinte Taine (fiecare în parte);
  - Sf. Taine în viața Bisericii și a credincioșilor;
  - Sf. Taine și ierurgiile.
- Dumnezeu Judecătorul:
  - Învățătura creștină despre viață și moarte;
  - Judecata particulară și starea sufletelor după moarte;
  - Rai și Iad;
  - Purgatoriul;
  - A doua venire a Domnului;
  - Învieria morților și judecata obștească;
  - Viața veșnică.

MATERIAL BIBLIOGRAFIC

- Pr. IRINEU MIHALCESCU, *Dogmatica Ortodoxă* (manual pentru seminarii), București, 1932.
  - Învățătura de credință creștină ortodoxă*, Ed. Inst. Biblic și de Misiune Ortodoxă, Buc., 1952, ed. a II-a, 1988.
  - Carte de Învățătură Creștină Ortodoxă*, Ed. Inst. Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Buc., 1978.
- II. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
- Apariția și dezvoltarea limbii române; originea și caracterul latin al limbii române.
  - Contribuția Bisericii Ortodoxe Române la apariția și biruința scrisului în limba română, precum și la formarea limbii române literare vechi (sec. XV-XVII).
  - Contribuția mitropolitului Simion Ștefan, Varlaam și Dosoftei la dezvoltarea limbii literare vechi românești.
  - Noul Testament de la Bălgrad (1648) și Biblia de la București (1688) în cultura românească și pentru limba română literară veche.

PAROHIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ „Nașterea Domnului“ Baia Mare Nr. 6/1990

Parohia „Nașterea Domnului“ din Baia Mare, înființată la 3 decembrie 1989, prin prețul paroh Dodea Vasile, roagă pe toți credincioșii și oamenii

- Contribuția Mitropolitului Antim Ivireanul la dezvoltarea culturii și limbii române literare.
- Contribuția cronicarilor moldoveni la dezvoltarea culturii și literaturii române vechi (Grigore Ureche, Miron Costin și Ion Neculce).
- Dimitrie Cantemir în cultura și istoriografia română și europeană.
- Poezia patriotică a lui Vasile Alecsandri (Deșteptarea României, Hora Unirii, Odă ostașilor români, Peneș Curcanul, Dan Căpitan de Plai, Dumbrava Roșie).
- 9-12. Mihai Eminescu:
  - Trecutul istoric în poezia eminesciană (Criticiilor mei, Scrisoarea a III-a, Ce-ți doresc eu tie, dulce Românie!);
  - Natura și iubirea în poezia lui Mihai Eminescu (Dorința, Sara pe deal, și Dacă... Lacul);
  - Lucașafărul, capodoperă a creației eminesciene și românești în general.
- Ioan Slavici: *Nuvela și romanul Mara*. Tematica acestora.
- 14-15. George Coșbuc:
  - Evocarea trecutului de luptă al poporului nostru (Decebal către popor, Moartea lui Gelu, Pașa Hasan, Dorobanțul, Povestea căpraruului, O scrisoare de la Muslim-Selo, Trei, Doamne, și toți trei);
  - Natura, satul și folclorul românesc în poezia lui G. Coșbuc.
- Octavian Goga — Satul românesc și natura în poezia lui O. Goga (Clăcașii, Noi, Dăscălița, Apostolul, Lăutarul, Oltul, Rugăciune).
- Mihail Sadoveanu:
  - Evocarea trecutului glorios al poporului nostru (Neamul Șoimăreștilor, Șoimii, Nicoară Potcoavă, Frații Jderi).
20. Liviu Rebreanu:
  - Satul românesc în proza lui Liviu Rebreanu (nuvele și romanele Ion, Răscoala);
  - Pădurea spinzuraților, primul roman psihologic în literatura românească. Analiză literară;
  - Răscoala — analiză literară.
- Primul război mondial oglindit în romanul românesc (Pădurea spinzuraților; Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război; Intunecare ș.a.).
- Gala Galaction și Ion Agărbiceanu, reprezentanți de frunte ai prozei românești.

III. ISTORIA BISERICII ROMÂNE

- Începutul vieții creștine pe teritoriul patriei noastre. Dovezi literare, arheologice și lingvistice pînă în secolul al IV-lea.
- Mitropolia Ungro-Vlahiei și Moldovei în secolele XIV-XV: întemeierea, organizarea și ierarhi de seamă.
- Biserica Ortodoxă în Transilvania în secolele XIII-XV.
- Biserica din Țara Românească și Moldova în prima jumătate a sec. al XVII-lea. Ierarhi și tipărituri de seamă. Sinodul de la Iași.
- Biserica din Țara Românească și Moldova în a doua jumătate a sec. al XVII-lea. Ierarhi și tipărituri de seamă.
- Biserica din Transilvania în sec. al XVII-lea. Ierarhi de seamă.
- Mitropolitul Antim Ivireanul.
- Dezbinarea Bisericii Românești din Transilvania în 1698-1701. Figuri de ierarhi, preoți și credincioși, apărători ai Ortodoxiei și ai legii străbune.
- Mitropolia Ungro-Vlahiei și episcopiiile ei sufragane în secolul al XVIII-lea.
- Mitropolia Moldovei și episcopiiile ei sufragane în secolul al XVIII-lea.
- Viața bisericască a românilor din Transilvania, Banaț, Crișana și Maramureș în sec. al XVIII-lea.
- Viața bisericască în Moldova în vremea mitropolitului Veniamin Costache.
- Biserica Ortodoxă din Transilvania sub mitropolitul Andrei Șaguna și sub urmașii săi.
- Biserica Ortodoxă din România între anii 1859-1918. Obținerea autocefaliei și organizarea ei în această perioadă.
- Biserica Ortodoxă Română între anii 1918-1948. Unificarea Bisericii și ridicarea ei la rangul de Patriarhie. Ierarhi de seamă.

MATERIAL BIBLIOGRAFIC

Pr. Prof. MIRCEA PĂCURARIU, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, pentru seminariile teologice, ed. 1978 și 1987.

EXAMEN LA MUZICA BISERICĂSCĂ ȘI VERIFICAREA DICȚIEI (examen eliminătoriu)

- Solfegierea pe ambele notații muzicale a următoarelor cîntări:
  - Vecernier: Doamne strigat-am... Să se îndrepteze... dogmaticile celor opt glasuri și Lumină lîmă pe glasul 8.
  - Troparele*: Dumnezeu este Domnul... Troparele învierii pe cele 8 glasuri; Binecuvîntările învierii pe glasul 5; Catavasiile Bunei vestiri pe glasul 4; Laudatele pe cele 8 glasuri; Cele unsprezece Voscesne; Doxologia mare pe glasurile 1, 5, și 8.
  - Idiomelar*: Troparele praznicelor împărătești și Sfinților mari; Condacul și Svetilna Nașterii și Botezului Domnului.
  - Triod și Pentecostar*: Ușile pocăinței și celelalte; Cu noi este Dumnezeu, Doamne al puterilor, Iată mirele, Cînd slăvitii ucenici; Hristos a înviat, Cu trupul adormind, Ziua învierii (slava).
  - Sfînta Liturghie* pe glasurile 5 și 8; Axioane dumnicale și praznicale; podobilele celor opt glasuri.
  - Cîntări* de la botez, Cununie, înmormîntare.
- Verificarea dicției*: rostirea unei rugăciuni, a unei ecteni și a unui psalm sau a unei poezii.

VIZITA MEDICALĂ — Eliminătorie

ACTELE NECESARE PENTRU ÎNSCRIERE

- Binecuvîntarea ierarhului de care aparține candidatul.
  - Diploma de seminar sau bacalaureat. (original)
  - Certificat de naștere (copie legalizată).
  - Certificat de botez.
  - Dovadă de bună purtare de la preotul locului.
  - Fîșa medicală.
  - Două poze tip buletin.
- Se primesc candidați băieți și fete absolvenți de seminar, liceu și alte facultăți. Informații la telefonul nr. 924/1 71 29.
- Examenul se va ține în luna septembrie, la o dată ce se va comunica ulterior.

de bine, după posibilități, să contribuie financiar la construirea bisericii din această nouă parohie. Sumele vor fi trimise pe adresa — Sucursala CEC Baia Mare cont nr. 50 40 00 1 pentru parohia „Nașterea Domnului”, Cont nr. 45 11 08 45.

Vă mulțumim,
Preot Dodea Vasile

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în sesiunea de lucru din 12 februarie 1990 a aprobat reînființarea Institutului Teologic Universitar din Cluj-Napoca și a Institutului Teologic Universitar din Iași, care își vor deschide cursurile începînd cu anul universitar 1990-1991.

În acest scop, publică pentru ocupare prin concurs următoarele posturi didactice vacante la fiecare din cele două Institute teologice universitare:

- Un post de profesor pentru Catedra de Studiul Vechiului Testament (Introducere, Arheologie biblică, Exegeză) și Limba Ebraică;
- Un post de profesor pentru Catedra de Studiul Noului Testament (Introducere, Ermineutică biblică, Exegeză);
- Un post de profesor pentru Istoria bisericăscă universală;
- Un post de profesor pentru Patrologia și Literatura creștină postpatristică;
- Un post de profesor pentru Bizantinologie;
- Un post de profesor pentru Istoria Bisericii Române (cu noțiuni de paleografie și limba slavă bisericăscă);
- Un post de profesor pentru Teologia dogmatică și Simbolică;
- Un post de profesor pentru Morală creștină;
- Un post de profesor pentru Ecumenism și Mistine creștină;
- Un post de profesor pentru Omiletică și Catehetică cu noțiuni de Pedagogie;
- Un post de profesor pentru Liturgică, Artă creștină și Pastorală;
- Un post de profesor pentru Drept bisericăscă cu noțiuni de administrație, contabilitate parohială;
- Un post de conferențiar pentru Conferința de Indrumări misionare;
- Un post de conferențiar la Conferința de Teologie fundamentală și Istoria religiilor;
- Un post de conferențiar la Conferința de Muzică bisericăscă și ritual;
- Un post de lector pentru Lectoratul de limbi clasice;
- Un post de lector pentru Lectoratul de limbi moderne: rusă și franceză;
- Un post de lector pentru Lectoratul de limbi moderne: germană și engleză;
- Un post de asistent la Secția Biblică;
- Un post de asistent la Secția Istorică;
- Un post de asistent la Secția Sistematică;
- Un post de asistent la Secția Practică;
- Un post de spiritual I — cu rang de conferențiar;
- Un post de spiritual II cu rang de asistent.

Condițiile de prezentare la concurs cerute candidaților sînt cele prevăzute de art. 115 din Regulamentul pentru organizarea și funcționarea instituțiilor de învățămînt teologic din Biserica Ortodoxă Română.

Dosarele pentru concurs se vor depune la Serviciul de învățămînt al Cancelariei Sf. Sinod (str. Antim nr. 29, sect. 5, București, cod 70666) și vor cuprinde:

- Cererea de înscriere la concurs;
- Actele de studii;
- Memoriul de activitate didactică și științifică;
- Lista lucrărilor publicate;
- Cîte 5 (cinci) exemplare din lucrările și studiile publicate;
- Acte de vechime în muncă și funcțiile îndeplinite;
- Declarație că nu prezintă impedimente canonice;
- Autobiografie detaliată.

Termenul de candidare și depunere a dosarelor este de la 20 aprilie-20 mai 1990.

CANCELARIA SF. SINOD

Hram mănăstiresc

Mănăstirea Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus, jud. Brașov, are, după cum se știe, două hramuri: Adormirea Maicii Domnului și Izvorul Tămăduirii, acesta din urmă poate și în amintirea izvorului cu însuși deosebire în preajma căruia voleyodul marț și-a așezat ctitoria sa din Țara Făgărașului, așezămînt recitior în cel mai autentic înțeles al cuvîntului de către I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului. Poate și din astfel de motive, căci noua încintă a mănăstirii cucereste nu numai prin stilul autentic brîncovenesc ci prin toate ale ei, cîșt și datorită faptului că credincioșii noștri au scăpat de teama de dinaintea de Revoluție, teamă care îi împiedica pe mulți să-și cerceze bisericile și vetrele mănăstirești, Izvorul Tămăduirii din acest an, vineri, 20 aprilie, de la Mănăstirea Brîncoveanu a constituit nu numai prilej de rugăciune, ci și de adevărată descătușare lăuntrică, ceea ce se putea citi pe fețele celor peste 5000 de oameni veniți din toată țara la acest praznic.

La el au sosit încă din ajun și I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului și P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul, însoțiti de la Sibiu de P.C. cons. Gh. Papuc, P.C. profesori L. Streza și I. Glăjar de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, P.C. pr. R. Bar și C. diaconi: Visarion Bălțat, secretar eparhial, A. Băcilă și V. Sicoe.

Vecernia de joi seara s-a săvîrșit în biserică mare din noua încintă a mănăstirii, știută pînă la Revoluție ca sală de expunere, ea fiind de fapt de la început proiectată ca lăcaș de cult, de care mănăstirea avea atîta nevoie. Vineri, în ziua praznicului, la altarul din pădure Sf. Liturghie a fost săvîrșită de I.P.S. Mitropolit Antonie și P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul, înconjurați de un mare sobor de preoți și diaconi răspunsurile fiind date de un grup de elevi seminariști și studenți teologi, precum și de obște mare a credincioșilor.

La priceasnă, predica zilei a fost rostită de P. Cuv. arhim. *Teofil Părdian*, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii au vorbit:

P.C. prot. R. Zaharie (Făgăraș), care, între altele, a exprimat bucuria preoților și credincioșilor de a avea în mijlocul lor pe Ierarhi de la Sibiu;

P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul, care a zăbovit cu deosebire asupra unor înțelesuri ale Sf. Liturghii, subliniind înnoirea și restaurarea omului prin Iisus Hristos-Domnul nostru;

I.P.S. Mitropolit Antonie, care, între altele, a adus în atenție înțelesul praznicului, Izvorul Tămăduirii fiind desigur în primul rînd Mîntuitorul Iisus Hristos, Tămăduitorul nostru de neștiință, de egoism, de lăcomie și de toate celelalte păcate.

În continuare, s-a săvîrșit sfințirea apei, iar un sobor de preoți, avînd în frunte pe P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul, a săvîrșit Sf. Taină a Maslului.

Praznicul s-a încheiat cu o agapă frățească.

P.

INFORMAȚII

— După ce a condus soborul slujitor din Joia Mare, la denia celor 12 evanghelii, la slujba Prohodului din Vinerea Mare, I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, ajutat de P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul și un sobor de preoți și diaconi, a săvîrșit slujba Învierii Domnului nostru Iisus Hristos și Sf. Liturghie în catedrala mitropolitană din Sibiu, precum și vecernia din Duminică Învierii, cu citirea Sf. Evanghelii în 12 limbi.

După Sf. Liturghie a prezentat credincioșilor Pastorală de Paști trimisă preoților și credincioșilor din Arhiepiscopia Sibiului.

— Luni, a doua zi de Paști, 16 aprilie 1990, I.P.S. Sa a participat la Sf. Liturghie din parohia Ucea de Jos, prot. Făgăraș, paroh P.C. pr. prof. I. Glăjar, cu care prilej a rostit un bogat cuvînt de învățătură.

— După ce în 13 și 14 aprilie a.c. P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul a cercetat peste 15 parohii din prot. Sf. Gheorghe, luni, a doua zi de Paști, P.S. Sa a refîntit biserică, de curînd pictată, din parohia Riul Sadului, prot. Sibiu, pr. paroh Moga Poplăcean, distins și hirotesit „icom”, iar marți, a treia zi de Paști, a refîntit biserică-monument istoric, reparată capital iar pictura restaurată, din parohia Jina, prot. Sibiu, pr. paroh Pavel Olteanu, distins și hirotesit „icom”, aceeași distincție acordîndu-se și C. pr. Poplăceanu Crăciun.

— Duminică, 22 aprilie 1990, a avut loc refîntirea bisericii Sf. Paraschiva din parohia Glimboaca, prot. Sibiu, pictată de pictorul Iosif Stieger, refîntire săvîrșită de P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul.

La priceasnă a predicat P.C. cons. Gh. Papuc, iar după Sf. Liturghie a vorbit C. pr. Ilie Oprîșiu, parohul local, distins și hirotesit „sachelar”, cuvînt de învățătură rostitînd apoi P.S. Episcop-vicar Serafim.

— Luni, 23 aprilie 1990, Sf. Gheorghe, I.P.S. Mitropolit Antonie, însoțit de P.C. pr. prof. M. Păcurariu, a cercetat biserică Sf. Nicolae, pr. Urian Pintilie, și bis. Sf. Arhangheli Mihail și Gavrilă, pr. Erceanu Cornel, ambele din Dumbrăveni, precum și catedrala din Medias, preoți: I. Găban, protopop, D. Cărăbaș și Gh. Munteanu, la fiecare din aceste biserici I.P.S. rostind cîte un cuvînt de învățătură.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Arhid. prof. Dr. Aurel Jivi, redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu; Arhid. Ezechiel Oancea, tehnoredactor; Pr. Vartolomeu Constantinescu, corector.

ABONAMENTUL pe un an: 150 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2. B.N.R. — Sibiu Taxa poștală plătită în numerar Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu